D

Laborista Esperantisto

15DE JAARGANG No. 12 – 1 DEC. 1946
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT ƒ 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS ƒ 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Adres Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost). Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: F. L. E. Postbus 8002 – Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Interpellatie in het Hongaarse Parlement

Het parlementslid Stefano Csurgai, wiens naam ons bekend is, wegens zijn aanwezigheid in ons Utrechtse Propaganda Congres van 7 Sept. j.l., (met steun van de Hongaarse regering!) interpelleerde op 28 Aug. in het Hongaarse parlement den Minister van Onderwijs, met betrekking tot het onderwijs in Esperanto in de school. Hij stelde daarbij de volgende vragen:

1. Is de Minister bekend met de reeds nu op te merken vorderingen van het Esperanto na de oorlog? Heeft de Minister enig plan om ook van het Esperanto gebruik te maken, in het belang van de Hongaarse cultuurpolitiek?

2. Wil de Minister bewerkstelligen, dat het onderwijs in Esperanto in de school, wordt ter hand genomen?

3. Heeft de Minister het voornemen een decreet uit te vaardigen, om het Esperanto-onderwijs reeds in het leerjaar 1946—1947 mogelijk te maken?

4. Is de Minister voornemens te zorgen, dat Esperantocursussen zullen plaats vinden voor opvoeders en, teneinde de bekwaamheid te onderzoeken, een Landelijke Esperanto Examencommissie in te stellen?

5. Is de Minister bereid er voor te zorgen, dat er in het ministerie ambtenaren werkzaam zijn, die de taal en de Esperantobeweging kennen?

6. Is de Minister bereid te beschikken, dat Esperanto-onderricht wordt verplicht in de werkscholen?

7. Is de Minister tevens bereid te beschikken, dat in de handelsscholen reeds in dit jaar het onderwijs in Esperanto zal beginnen?

8. Is de Minister bereid, den Minister van Buitenlandse Zaken te verzoeken, de pogingen te steunen welke internationaal worden ondernomen ten gunste van de erkenning van de belangrijkheid van Esperanto?

Aan deze vragen verbond de interpellant een bekwame verhandeling over de taal en de Esperantobeweging. De interpellatie vond algemeen bijval van alle groepen in het parlement en een hartelijk applaus viel den heer Csurgai ten deel, toen hij de belangrijke rol onder het oog bracht welke het Esperanto kan vervullen, voor de vreedzame verstandhouding der volkeren onderling en voornamelijk voor de kleine volken. Hij gewaagde tevens van de betekenis van Esperanto voor de vreedzame ontwikkeling der volken in de Donauvallei.

What about esperanto?

In het begin van deze eeuw, voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog, werd Engeland in beroering gebracht door de agitatie van de „suffragettes" een beweging, die streed voor de emancipatie en wettelijke gelijkberechtiging van de vrouw.
Eén van hun eisen was het vrouwenkiesrecht „vote for women". De suffragettes pasten soms zeer originele middelen toe om de aandacht op hun streven te vestigen.
Demonstraties en vooral optochten naar Downingstreet 10, de bekende ambtswoning van den Engelsen minister-president, waren aan de orde van de dag en het kostte de politie vaak veel moeite, om de ondernemende dames te verhinderen het den minister al te lastig te maken.
Een beproefd middel was ook het binnendringen in vergaderingen van onverschilligen of tegenstanders. Een groep suffragettes mengde zich onder het vergaderingspubliek en op een geschikt ogenblik klonk het van links en rechts, van voor en van achter uit de zaal: „What about vote for women?" Hoe denkt gij over het vrouwenkiesrecht?
De oorlog van 1914 maakte een eind aan deze actie en na de oorlog werden de voornaamste eisen der suffragettes verwezenlijkt. Hiertoe droegen niet alleen de tijdsomstandigheden bij, doch ook wel degelijk de felheid en nadrukkelijkheid, waarmee de suffragettes hun ideeën hadden gepropageerd. En hier zit een les in voor ons Esperantisten.
Het ligt niet in onze bedoeling de Esperantisten aan te raden zich naar het Engelse voorbeeld in een gesloten verhuiswagen naar de woning van minister Beel te laten vervoeren om zo de politie te verschalken en hem dan onze eis: Esperanto op de school, te stellen, noch om de vergaderingen van niet-esperantisten te verstoren. Wel zouden we echter in zoverre hun actie kunnen navolgen, door even onverzettelijk en even nadrukkelijk, bij elke geschikte gelegenheid ons „What about Esperanto" te laten horen.
En deze gelegenheden zijn talrijk. Men denke slechts aan de vele vergaderingen van de partijen en vakbonden, aan de veelvuldige bijeenkomsten van verenigingen en instanties, die zich ook op internationaal terrein bewegen of met het buitenland contact onderhouden.
Steeds weer klinke, zonder ophouden of verslapping ons „What about Esperanto?" „Hoe denkt gij over Esperanto, als oplossing van het talenvraagstuk?", tot elke tegenstand is overwonnen en de vaak nog verlammender en fnuikender onverschilligheid in belangstelling en medewerking is veranderd.
„What about Esperanto" tot ook onze eis is verwezenlijkt: „een internationale conventie", waarbij de staten overeenkomen Esperanto op de school in te voeren en in hun internationale betrekkingen te gebruiken". W. F. K.

DIPLOMOJ.

La kandidatoj, kiuj ĉi-jare sukcese trapasis la ekzamenon, ne maltrankviliĝu pro tio, ke ili ankoraŭ ne ricevis la diplomon. Pro diversaj kaŭzoj la presado de la diplomoj devis esti prokrastata.

UIT VERRE LANDEN

De, met zo velen uit de socialistische beweging van voor de oorlog, zo goed als vergeten en nimmer meer gememoreerde A. B. Kleerekoper, wiens lot wel mede door de Duitsers bezegeld werd, laakte eens in een zijner meesterlijke „Oproerige krabbels" het feit, dat wat ver weg aan verschrikkelijks gebeurt, zo weinig indruk op ons maakt. Het betrof het lot van duizenden Chinezen, die te lijden hadden van de telkens weerkerende overstromingen van de Gele Rivier. Wij kennen ze niet van nabij en dus lezen het, gaan verder en vergeten te denken aan het grote leed.
Hieraan moest ik denken, toen in „Pola Esperantisto", het orgaan onzer Poolse samideanoj, het volgende bericht verscheen ter gedachtenis aan hen, die ons verlieten.

MEMORE AL TIUJ, KIUJ FORIRIS...

Leo Belmont el Warszawa, akademiano kaj poeto, fama esperantisto, mortis en varsovia „ghetto".
D-ro Wilhelm Róbin el Warszawa, vicprezidanto de T.E.K.A., unu el la plej malnovaj esperantistoj, murdita de germanoj en Binsk.
Izrael Lejzerowicz (Georgo Verda) el Lódz, ĵurnalisto, aŭtoro, prez. de Lodza Esperanto Societo, gazumita de germanoj en Treblinki.
D-ro Leopold Dreher (Leo Turno) el Kraków, Lingva Kom.-ano, aŭtoro de lernolibroj, ĝen. sekr. de P.E.D., murdita de germanoj en 1941 en Lwów.
D-ro Maksymilian Blassberg el Kraków, prez. de T. E. K. A., unu el plej malnovaj esperantistoj, pereis en germana koncentrejo.
Lidia kaj Zofia Zamenhof, filinoj de la Majstro, murditaj de la germana reĝimo en 1943 en Varsovio.
Adam Zamenhof, filo de la Majstro, murdita en germana malliberejo.
Stefan Lubliner el Warszawa, redaktoro, kas. de jubilea Univ. Kongreso en 1937, pafita de germanoj en Trawniki.
Adolf Oberrotman el Warszawa, longjara U. E. A.-delegito, gazumita de germanoj en Treblinki.
Józef Litauer adv. el Warszawa, estrarano de „Laboro", murdita de germanoj.
D-ro Stanislaw Essigman estrarano de P.E.A., malnova esperantisto kaj lia edzino
Tekla Essigman el Warszawa, ambaŭ murditaj de germanoj.
D-ro Paulino Muszkatblat el Warszawa, estraranino de „Konkordo", gazumita de germanoj en Treblinki.
Filip Kurianski el Bialystok estrarano de Bialistoka Esp. Societo, murdita de germanoj en Bialistok.
Edward Wiesenfeld el Warszawa, jurnalisto, estrarano de „Konkordo", pereis en germana koncentrejo.
D-ro Izak Fels kaj lia edzino *Regina Fels*, el Lwów, pafitaj de germanoj en 1941.
Lucjan Kukulka pastro el Bydgoszcz, membro de „Scienca Esperanta Rondo", konata kiel predikisto en preĝejo de St. Maria dum Univ. Kongreso en Kraków en 1931, arestita kaj ĝismorte turmentita en germana koncentrejo.

Het zijn enkele namen slechts van de duizenden afgeslachte Polen w.o. van joodse bloede en aan het leed van andere volken, gaan de Nederlanders, die in eigen omgeving zovele vrienden verloren hebben, voorbij.
Iets anders is het voor ons Esperantisten. Onder die weinige namen hierboven, een vorige publicatie gaf er reeds enkele en het lijstje wordt vervolgd — zijn er die wij kennen. Zij behoren, om met Zamenhof te spreken, tot de „rondo familia". Wij kennen die namen en misschien ook de personen, uit congressen, uit geschriften. Onder hen is er een, met wie ik voorheen in schriftelijke relatie stond. Hoe had ik, Nederlander, ooit contact kunnen gehad hebben met den Pool Józef Litauer, om van tientallen uit vele landen niet te spreken, als ik geen Esperanto had geleerd? Hoe had ik bij het lot van dezen Pool en andere Polen ooit langer stil gestaan, als hij mij niet bekend was geweest, dank zij onze gemeenschappelijke taal? De Duitse taal, die deze Poolse advokaat kende, zou nimmer aanleiding tot wederzijdse correspondentie over onze gemeenschappelijke interessen zijn geweest. Hij was een bestuurder van een arbeiders-esperanto groep in Warschau, ik was het van eenzelfde groep in Amsterdam. Wij, simpele bestuurders, van eveneens simpele arbeidersgroepen, hadden, ondanks de negatie van onze ó zo grote, internationaal verbonden, grootse arbeidersorganisaties, rechtstreeks onderling contact. En wij spraken destijds onze verwondering er over uit, dat die ó zo grote arbeidersbeweging, immuun kon blijven voor dat grootse gebeuren, mogelijk door het simpele kennen van Esperanto.
Ook mijn hooggeschatte A.B.K. heeft het Esperanto nimmer op zijn juiste waarde geschat. Ware dat zo geweest, hij had in deze dagen kunnen constateren, hoe voor den esperantist het wereldleed niet tot onze landsgrenzen beperkt bleef.
De esperantist had vrienden, overal waar de gruwelijke oorlog wonden heeft geslagen en deelt in hun leed. De mededeling „murdita de la germanoj" (vermoord door de Duitsers) laat hem niet los, al was het dan een Pool en niet een Hollander. En hij zegent den Poolsen Dr. Zamenhof, die hem de mogelijkheid verschafte, lief en leed mede te dragen van die allen die, omdat zij over onze grenzen wonen, „vreemdelingen" heten te zijn. Voor den Esperantist waren Jozef Litauer en diens Poolse kameraden geen „vreemdelingen" meer.

Met Nederlands in Tsjecho-Slowakije

Koos Vorrink bracht een bezoek aan Tsjecho-Slowakije waar hij het woord voerde op een soc.-dem. massavergadering in Liberec. De toespraak van Koos Vorrink, *gehouden in het Nederlands* en vertaald in het Tsjechisch was, in het kort, een hartelijke groet aan de Tsjechische partijgenoten en een uiting van dank, dat het hem vergund was, voor het eerst na deze oorlog, op een grote socialistische manifestatie te spreken.
Daar stond nu de man met talenkennis, die bij gebrek aan beter zijn eigen taal moest gebruiken! Er zal geen Tsjech in de zaal geweest zijn, die hem kon verstaan. Maar wij zijn er van overtuigd, dat als hij Esperanto had kunnen spreken, er verscheidenen onder zijn gehoor hem wel hadden kunnen volgen.

ALDUS SPRAK...

Neen, niet Zarathustra, maar de wijsgeer Nietzsche zelf:
„Het leren van verschillende talen vult het geheugen met woorden inplaats van met gedachten, maar ons geheugen kan slechts een beperkte inhoud opnemen.... Het is de bijl die aan de basis van ons taalgevoel wordt gelegd, en dit ten gronde richt. De volken die ons de beste stilisten schonken, de Grieken, de Fransen, leerden geen vreemde talen. Het verkeer wordt echter meer en meer cosmopolistisch en het talen leren is een noodzakelijk kwaad. Dit zal echter de mensheid dwingen een redmiddel te vinden en eens zullen we een nieuwe taal mogen begroeten, zo zeker als er eenmaal luchtvaart komt."
Eerst als handelstaal en later als algemene taal voor culturele betrekkingen, meende Nietzsche en hij vroeg zich af;
„Waarvoor zou de wetenschap gedurende eeuwen de wetten der taal bestuderen, indien niet om al het waardevolle en nodige uit elke taal afzonderlijk, te gebruiken?"
Nietzsche was niet de enige filosoof en geleerde die zo sprak en zeker, op grond van zijn oordeel, aan Esperanto zijn steun had gegeven.
Zamenhof bleek het genie, te vervullen wat zovele geleerden nodig achtten. En thans kan het Esperanto ook verzekerd zijn van hun steun.
Geleerden zijn echter geen propagandisten. Integendeel, de werken van hun geest wachten meestal op verbreiding tot men er zijn voordeel in ziet. Een vooruitziende blik ontbreekt velen, die het in de wereld voor het zeggen hebben.
Het Esperanto is geen handelswaar, het is geen uitvinding waar veel geld mee te verdienen valt. Rekenen wij het ons dan tot een plicht en Dr. Zamenhof ter ere, verdienstelijk werk te leveren en een der grootste werken des geestes, ten bate der mensheid te verbreiden. Alle miskenning ten spijt, zullen wij zegevieren.
Bij de herdenking van Zamenhofs geboortedag, de 15e December 1859.

Aleksander Silbernik

Kutime ni memorigas la naskiĝdaton de D-ro Zamenhof, per artikolo rilatanta la majstron mem. Trovante ĉi suban artikolon en „Esperanto Internacia", ni cedas ĉi foje la spacon al tiu homo, kiu tiom kontribuis al la sukceso de nia kara lingvo.

A. Silbernik, la bopatro de D-ro L. L. Zamenhof, estis la plej meritplena helpanto de nia Majstro, dum multaj jaroj komence de la naskiĝo de Esperanto. Estas kurioze, ke li estas tre malmulte konata en Esperantistaj rondoj. La biografiistoj de Zamenhof skribis pri li nur malmultajn vortojn. La Enciklopedio de Esperanto dediĉis al li nur kelke da linioj. Nin atentigis pri la multegaj servoj de Silbernik al lia bofilo, la artikolo de D-ro Leono Zamenhof, la frato de la Majstro, kiu aperis en la revuo „Universo" en 1911. Ĝi menciis faktojn pri la dorna vojo de la kreinto de Esperanto, kiuj ne estas menciitaj eĉ en la bonega libro de E. Privat, La Vivo de Zamenhof. La unua lernolibro de D-ro Esperanto estis preskaŭ preta en la jaro 1885, kiam Zamenhof diplomiĝis en la Universitato en Varsovio, kiel Doktoro de Medicino. Du jarojn li vane serĉis eldonistojn por tiu ĉi libro. La patro de Zamenhof ne estis favora al la lingvaj eltrovaĵoj de sia filo, sed tiu perfektigis ĝin dum sia kvarjara studado en la Varsovia Universitato.
Zamenhof dediĉis sin al la okulkuracado, laboris duonon de jaro en la hebrea malsanulejo en Varsovio, kaj ankoraŭ duonon de jaro en la urbo Plock. Dum kelke da monatoj li studis en sia fako en Vieno. Kiam li revenis Varsovion, li komencis sian praktikon, aŭtunon 1886, en la loĝejo de siaj gepatroj (Muranovska 40) kaj poste li transloĝiĝis en la straton Przejezd 9.
Venis la naskiĝjaro de Esperanto. La 30an de Marto 1887, Zamenhof fianĉiĝis kun la filino, Klara, de Aleksander Silbernik el Kovno. Post ricevo de cenzura permeso 14—7—1887, oni tuj presigis la du Esperantajn lernolibrojn, unu Ruslingve kaj unu Pollingve. La 9an de Aŭgusto 1887 li edziĝis; en Junio 1888 naskiĝis lia filo Adam kaj unu jaron poste lia filino Sofio.
Intertempe la ricevita doto de Silbernik (10.000 rubloj) disfandiĝis pro la elspezoj de la presado de la Esperanto-libroj, anoncoj en diversaj gazetoj kaj senpaga dissendo de la libroj al diversaj gazetoj, asocioj kaj lernejoj. Sed Aleksander Silbernik ĉiam helpis al sia bofilo malavare kaj tre favore, ĉar li ekkonis la internan ideon de Esperanto, fariĝis mem fervora Esperantisto kaj interkorespondis ofte kun alilandaj samideanoj.

Zamenhof tamen ne volis misuzi sian bopatron. Kiam li ekvidis, ke en Varsovio li ne povas gajni la necesajn vivrimedojn por sia familio, li sendis siajn edzinon kaj filon al ŝiaj gepatroj, la familio Silbernik, en Kovno, kaj li mem vojaĝis en aŭtuno 1889 al sia naskiĝurbo Bjalistok. Tie oni senkaŝe sciiĝis lin, ke la civitanoj jam scias pri la fervora laboro por Esperanto, kaj tial ili ne fidas al kuracisto, kiu sin okupas pri flankaj aferoj.
De iu konato Zamenhof eksciis, ke en la urbo Herson oni bezonas okuliston. Li vojaĝis tien, kaj post kelke da monatoj de suferado pro malsato kaj malvarmo, Silbernik denove helpis al li reveni Varsovion.
En Majo 1890 Zamenhof denove komencis tie sian okulistan praktikon en la strato Novolipki 21. Tio daŭris nur tri jarojn. Kvankam li havis, krom sia praktiko, ankaŭ malgrandan enspezon de 50 rubloj ĉiumonate por la redaktado de la gazeto Esperantisto, kiu aperis en Nürnberg, li ne gajnis sufiĉe da vivrimedoj, kaj ĉiam estis helpata de Silbernik.
La 27an de Novembro 1893 Zamenhof denove forlasis Varsovion, kaj transloĝiĝis kun sia familio al la urbo Grodno, kie li daŭrigis sian okulistan praktikon dum proksimume 4 jaroj. Kiam en Grodno dua okulisto starigis praktikon, Zamenhof ne volis, aŭ ne sciis, konkuri kun li, kaj Silbernik helpis al sia bofilo denove transloĝiĝi Varsovion.
La enspezoj de Esperanto malgrandiĝis, sekve de la malpermeso de la gazeto „Esperantisto" en Rusujo, pro la aperintaj artikoloj de Tolstoj. La „Biblioteko de Esperanto" ne havis sufiĉe da abonantoj por kovri la elspezojn. Tial Zamenhof esprimis la intencon, interrompi siajn Esperantajn laborojn dum kelke da jaroj.
En Aŭgusto 1897 Zamenhof vojaĝis Vienon, por konatiĝi kun la nova okulista scienco, kaj en Novembro de la sama jaro, li aranĝis sian loĝejon kaj laborejon en la laborista kvartalo de Varsovio, strato Dzika 9. La malriĉaj klientoj ekkonis la bonkorecon de la doktoro, kiu ofte kuracis senpage. Lia laborejo pli kaj pli pleniĝis de laboristoj. Fine en la jaro 1903 liaj enspezoj kaj elspezoj atingis ekvilibron kaj kun granda ĝojo li povis anonci al sia bopatro, ke li jam ne bzonas lian subtenon.
Ni vidas, ke la apero de la unuaj Esperantaj lernolibroj de Zamenhof kaj lia cetera senlaca laboro por la disvastigo de la internacia lingvo, estis ebligita nur danke al la malavara kaj favora subteno de Aleksander Silbernik dum 16 jaroj seninterrompe! Sen tiu ĉi helpo la provo de Zamenhof sendube estus malaperinta, kiel malaperis la kelkcent similaj provoj je kreo de internacia lingvo. Zamenhof mem ne estis praktika homo, kaj li trovis en Silbernik tre praktikan kaj sindonan helpanton por la efektivigo de siaj noblaj kaj homamaj ideoj.

N. B. Havkin, Palestino,
en „Esperanto Internacia"

(La kliŝon afable disponigis al ni la redaktorino de „La Familia Rondo", Britujo).

RADIOELSENDOJ EL OSTRAVA, ĈEĤOSLOVAKIO.

Ĉeĥoslovaka radiostacio Ostrava elsendas regule **marde** kaj **vendrede** Esperantajn prelegojn pri vivo en Ĉeĥoslovakio, pri Esperanto ktp **je la 22,50 horo laŭ normala mezeŭropa tempo** [1]**,** ondlongo 325 metroj.
Se prelego ne komencos iam precize je la 22,50 h., vi bonvolu kelkajn minutojn resti ĉe la radioaparato.
Dank al leteroj kaj poŝtkartoj de niaj ŝatataj geaŭskultantoj envicigis radiostacio Ostrava Esperantajn prelegojn dufoje semajne. Ni devas atingi pluajn sukcesojn; la radioestraro subtenas nin, sed necesas ankaŭ via helpo! Ni petas vin, ke vi ne forgesu de tempo al tempo, almenaŭ unufoje monate, sendi poŝtkarton aŭ leteron al ni. Por ĉiu sciigo pri aŭlebleco ni dankos al vi dum nia elsendado.

[1]) Estas ankaŭ la tempo en Nederlando.

Pensante al la majstro

Kiel samlandano de nia Majstro, havinta la honoron koni lin persone, mi deziras rakonti kelkajn impresojn malmulte konatajn pri lia brila persono.
Parolante kun li, oni tuj rimarkis lian eksterordinaran modestecon, preskaŭ ĝenon, per kiu li, kiu estis per sia koro kaj menso pli supera ol aliaj homoj, volis kvazaŭ kaŝi tiun sian superecon.. Ĉiam kiam li estis inter multaj homoj, li restadis silenta, parolis tre malmulte, kvazaŭ vagante kun siaj pensoj.... malproksime.... ĉe siaj idealoj pri interfratiĝo de popoloj....
Mi estis ankaŭ kelkfoje ĉe li kiel paciento. En la atendejo amasego da malriĉuloj kun okuloj ŝvelitaj kaj bandaĵitaj — ili ne sciis ke la afabla, bonkora doktoro, kiu ofte rifuzadis monon, estas, samtempe, la glora bonfarinto le l' homaro, kiu streĉas siajn fortojn por forpreni la obstinan katarakton de la okuloj de l' blinda mondo.
En lia laborĉambro oni povis admiri multajn interesajn aĵojn: la belan florpoton arĝentan (donaco de rumana reĝino Carmen Sylva), la arĝentan modelon de iu katedralo (donaco de la Papo Benedikto, kiu plurfoje sendis ankaŭ sian benon al li), belegajn bildojn k. t. p. Sed plej valora kaj plej interesa estis la biblioteko kun kelkaj miloj da volumoj kaj manuskriptoj.
Tiu granda modestulo ĝuis ja reĝajn honorojn: en Cambridge venis lin renkonti la senato de la fama Universitato, kiel estis kutimo nur dum vizitoj de reĝoj. En Antwerpeno la entuziasmigitaj studentoj elŝeligis ĉevalojn de la kaleŝo en kiu troviĝis la Majstro kaj ektiris mem la ekhontitan Zamenhof tra la urbo. Salminejoj Wieliczka dum la kongreso en Krakovo estis por lia honoro lumigitaj same kiel dus la vizito de aŭstro-hungara imperiestro. Li estis la dua homo en la mondo kiu havis monumenton dum sia vivo. Liaj monumentoj staras en Franzesbad, Danzig, Michigan (Ameriko) k. a. Stratoj kaj bulvardoj en tre multaj urboj de tuta terglobo portas lian nomon. Multaj registaroj honoris lin per plej superaj ordenoj. Li estis kavaliro de franca Honora Legio kaj posedis la plej altan hispanan ordenon de Isabella Katolika.
El ĉiuj tiuj objektoj kaj memoraĵoj restis nune ruinoj kaj cindro. La barbaraj hordoj faŝistaj kiel pesto traflugis tra Eŭropo, lasante post si morton, ploron, ruinojn. La domo ĉe str. Królewska 41 en Varsovio, kie mortis la Majstro kaj poste loĝis lia filo, brulis kun ĉio. Ĉiuj 3 infanoj de la Majstro: Adam, Sofia kaj Lidia estis mortbuĉitaj de germanaj sovaĝuloj....
El ruinoj kaj larmoj, el suferoj kaj mizero, devas elstari la travivintoj kaj des pli energie eklabori por la fina venko de nia ideo, ĉar ĝi indas sian Kreinton. Ing. E. Rodan.
(el: Informa Bulteno de Rumana Esp. Societo)

*

EN ĈINIO BATALANTA.

En malgrandformata verketo 100 paĝa, Japana kamaradino, al Ĉino edziniĝinta, priskribas bonstile en pura Esperanto-lingvo, siajn travivaĵojn en Ĉinio dum la milito.
Vere interesa verketo, pro la bona lingvaĵo facile legebla, el kiu ni kun ĝojo konstatis, ke funkcias diversloke en Ĉinio ankoraŭ amikaj esperanto-rondoj. Ni ĝuas ĝin despli, ĉar per tiaj legindaĵoj ni alproksimiĝas al landoj kaj popoloj, kiuj alie restus al ni fremdaj.
Malbonega estas la papero. Prezo ne indikita.
Aperis en 1945 en Ĉungking, Ĉinio.

EVEN VASTLEGGEN!

Uit de school van Henri Polak.

De diamantbewerkers waren er altijd trots op, te kunnen verklaren, dat zij uit de school van Henri Polak zijn. De eminente leider van de eertijds zo roemvolle diamantbewerkersbond, de A.N.D.B. wist zijn leden te bezielen en zelf op hoger niveau te brengen. Zelf goed talenkenner, was hij gerechtigd als bezoeker van talrijke internationale bijeenkomsten, zijn ontevredenheid over de gang van zaken tot uiting te brengen en zijn misnoegen te kennen te geven, over het tijdverslindend en weinig voldoening gevend werken met tolken en vertalers. Dat maakte hem tot een voorstander en propagandist van het Esperanto.

Is Dr. Henri Polak te laat daartoe gekomen en werd daarom zijn roepstem bij de diamantbewerkers niet meer gehoord? Zij die zijn raad gaarne volgden, waren ouder geworden, te oud naar hun mening, om nog Esperanto te gaan leren.

En dus kon het geschieden, dat wederom het Wereldverbond van Diamantbewerkers in congres bijeenkwam, voor het eerst sinds 17 jaar. Thans met delegaties, welke weinig ervaring op dat gebied hadden, vermeldt het verslag, waaraan wij ook de volgende regels ontlenen:

Het congres werd in Antwerpen gehouden en duurde van 2 tot en met 6 September. Het voorlopig bestuur van het Wereldverbond en de delegaties op het congres aanwezig, bestonden op een heel enkele uitzondering na, uit mensen zonder ervaring op dit gebied.

Vertegenwoordigd waren de organisaties uit België, Nederland, Frankrijk, Amerika, Engeland, Zuid-Afrika en Palestina. De eerstgenoemde vijf landen maakten vroeger reeds deel uit van het Wereldverbond; Zuid-Afrika en Palestina waren nieuwelingen op ons congres. Verschillende talen werden er gesproken, namelijk Nederlands, Frans, Engels en Hebreeuws. Goede vertalers zorgden voor de omzetting, zodat iedere aanwezige de discussies, zij het dan met enige vertraging, goed heeft kunnen volgen. Begrijpelijk is het, dat een met hartstocht uitgesproken redevoering door de vertaling veel van haar bedoeling verloor, **maar dat is nu eenmaal onvermijdelijk** in een zo internationaal gevormd gezelschap. Vooral van de redevoeringen der Palestijnse delegatie ging veel verloren, omdat in het Hebreeuws gesproken werd, waarna het in het Frans, Engels en Nederlands vertaald moest worden.

Het moet ons van het hart; de geest van den groten voorganger, van Henri Polak, is in dit verslagje totaal afwezig. Hoe durft men beweren, dat het nu eenmaal onvermijdelijk is in een internationaal gezelschap, elkaar niet te verstaan? Heeft H. P. het hun niet anders geleerd? Redevoeringen welke door de vertalingen veel van hun bedoelingen verloren en dan nog te durven beweren, dat men de discussies dank zij de vertalers goed heeft kunnen volgen! Is dat de geest van de bond, die eens voorop ging in de moderne arbeidersbeweging?

Toen men de kans en de gelegenheid had, liet men de tijd om Esperanto te leren voorbijgaan. Thans wordt men, ouder geworden, tot bestuursfuncties geroepen en moet zijn onkunde verschuilen achter de „onvermijdelijkheid".

Wij weten en Henri Polak getuigde daarvan, dat niets verloren hoeft te gaan in internationale bijeenkomsten, mits men maar zorgt, dat ieder te juister tijd zich het Esperanto eigen maakt. Dan zullen zij die de capaciteiten in zich bergen voor belangrijke functies, daarin ook internationaal zich op de juiste wijze kunnen doen gelden en niet onder hoeven te doen voor hen die, wie weet met hoeveel moeite en tijdsverspilling enige — altijd onvoldoende — talenkennis hebben opgedaan.

De A.N.D.B. kenne zijn taak. Hij ga weer voorop en ruste niet, voordat al zijn jonge leden een Esperanto-cursus hebben gevolgd en aldus, in de naaste toekomst, hun bond ook in het buitenland een goede naam bezorgen.

WAT ZEGT GE HIERVAN?

Er is een internationale organisatie van Esperantisten, genaamd I.E.L., wier zetel in *Engeland* is gevestigd. Haar bestuur stelde samenwerking voor ook aan onze esperanto-organisatie in *Nederland*. Om bepaalde redenen meende ons bestuur hieraan niet te kunnen voldoen.

Het *Noorse* Esperantobladet nam hier aanstoot aan en leverde de nodige critiek. Prompt neemt het *Engelse* blad deze met commentaar over. En niet zodra verscheen de polemiek, of de Sudhungarlanda Stelo, een *Hongaars* tijdschrift en de „Libera Tribuno" uit *Zuid-Afrika* mengden zich in de discussie.

Wij vermelden hier geen gelijk of ongelijk, noch gaat het thans om de zaak zelf. Binnen enkele weken de behandeling van een zaak in de pers van vijf verschillende landen! Daar gaat het nu om.

Maar alles wat met internationalisme van doen heeft, vragen wij toch in gemoede: *Zijt gij daartoe in staat?*

ALVOKO DE FERVOJISTA SINDIKATO.

La Hungara Fervojista Sindikato petas eksterlandajn fervojistajn organizojn kontakti kun ĝi por sendi reprezentantojn (esp-istojn) al Hungario, por ĉ. du semajnoj, kiel gastojn de la Hungara fervojista sindikato.

Adreso: Fervojista Sindikato, Kenyérmezö-u 6, Budapest VIII.

(El: Szalay cirkulero).

NOG ZO GEK NIET.

Ilja Ehrenburg, de bekende russische journalist, maakte een reis naar Amerika en zag in welk een korte tijd de Amerikanen auto's fabriceren en wolkenkrabbers bouwen. Maar tegelijk constateert hij een gebrek aan kennis van de wereld. Want in dit land van de techniek ontmoette hij mensen, die er vast van overtuigd waren, de atoombom met Esperanto te kunnen bestrijden!

Wel, men kan zich daarover verwonderen, al is het dan toch niet zo gek als het lijkt, als men Ehrenburgs woorden, dat de verhoudingen tussen de landen veel beter worden zou, indien zij elkaar zouden leren kennen door de ogen van bezoekers die begrip tonen, en niet door de vooroordelen van een op zakelijk voordeel beluste pers, ernstig neemt. Want ten eerste bevordert het kennen van Esperanto en meer nog de invoering daarvan als internationale taal, de mogelijkheid van kennismaking met verschillende volken rechtstreeks, zonder die op zakelijk voordeel beluste pers, en ten tweede wordt het behoud op vrede en daarmee de overbodigheid van de atoombom voor oorlogsdoeleinden groter.

Maar waar we tevens wel de aandacht op willen vestigen is, dat blijkbaar de Esperanto-beweging in de Verenigde Staten veld wint en niet aan de aandacht van het publiek en de vreemdelingen meer ontgaat! Het is toch blijkbaar niet zo gek, dat in dat uitgestrekte gebied van engelstaligen *toch* behoefte wordt gevoeld aan een inderdaad *inter*-nationale taal.

I.E.L. JARLIBRO.

Aperis la jarlibro 1946, la 1a parto 184 paĝa kaj la 2a parto (aldonoj kaj ŝanĝoj) en 52 paĝoj. Tre valora pro la adresaro, enhavanta pli ol 1600 nomoj kaj adresoj de la delegitoj de I.E.L., en ĉiuj lokoj kie ĝi havas anojn. La membronombro estis 13010 je la fino de sept. '46, preskaŭ la duoblo de la pasintjara nombro, kiam ĝi sumiĝis 6715.

BIJ DE HEREN IN WASHINGTON.

Men zit met een microfoon op het hoofd en kan door middel van een schakelaar aan de stoel een der vijf vertalingen volgen, n.l. in 't frans, engels, russisch, spaans of chinees. Zodoende wordt iedere rede op de voet gevolgd door 3 of 4 vertalers die elkaar aflossen, soms wat hortend en stotend, hetgeen evenwel geen extra oponthoud geeft. Opmerking verdienen de geïmproviseerde vertalingen van een kastanjebruine francaise, die de droogste rede in een zangerig gedicht weet om te toveren, in tegenstelling met een jongen tanigen chinees, die de gloeiendste rede in een serie binnensmondse geluiden vertaalt.

(Bern. Person in een radioverslag op 9 November 1946).

En dat noemt zelfs Bernard Person bevredigend!

Limburgo - La minejoj

Nur en la provinco Limburgo Nederlando posedas minejojn. Tiuj minejoj tre interesas ne-Limburganojn, ĉar ĉe ili ne troviĝas minejoj. Kaj fremdaj aferoj altiras. Plue, estas io stranga, io mistera en tiu laboro profunde en la sino de nia tero.

En Limburgo troviĝas diversaj minejoj. Kvar el ili la ŝtato mem ekspluatas: „Emma", „Hendrik", „Wilhelmina" kaj „Maŭrits". La „Maŭrits" estas la plej granda minejo en Eŭropo. En Kerkrade troviĝas la „Dominiale" kaj en Spekholz „Willem Sophie". La „Domaniale" estas la plej malnova minejo sur la Eŭropa kontinento. Jam en 1113 la monaĥoj de la abatejo Rolduc tie fosis karbon, sed kompreneble nur en primitiva maniero. Tuj ĉe la stacio en Heerlen troviĝas „Oranje Nassaŭ I", kies tre alta kameno nokte estas lumigita per tri ruĝaj lum-ringoj. La sama entrepreno posedas ankoraŭ tri aliajn minejojn en Heerlerheide, Terwinselen kaj Heksenberg. Kaj fine en Eygelshoven troviĝas „Laŭra" kaj „Julia".

Por siaj laboristoj la minejoj konstruis multajn loĝejojn. Kelkaj vilaĝoj preskaŭ tute estas proprajo de la minejo. Ankaŭ Treebeek, kie okazos nia Kongreso. Milojn da loĝejoj la ŝtata minejo „Emma" tie posedas. Oni komencis ekspluati la minejon en 1909. En ĝi oni fosas karbon en kvar galerioj, respektive 260, 308, 410 kaj 545 metrojn profundaj. La liftveturo plej profunden daŭras $1\frac{1}{2}$ minutojn. Sub la tero la laboristoj ofte devas iri ankoraŭ grandan distancon de la ŝakto al sia laboro. La tiea karbo estas t.n. grasa aŭ gaskarbo. El ĝi oni en la gasfabrikoj de la minejo produktas koakson. La gason, kromprodukto, kiu antaŭe forflugis en la aeron, oni nun tra tuboj transportas ĝis en 's-Hertogenbosch.

El la karbo estas produktata centoj da produktoj. Oni miros, sciante, ke estas eble fabriki el la nigra karbo eĉ plej diversajn farbojn, kaj bonodorajn parfumojn. Ankaŭ la dolĉega sakarino devenas el la modesta karbo. En „Maŭrits" oni fabrikas, ankaŭ el karbo, la por nia agrikulturo tiom necesajn azothavajn sterkojn.

Multe oni ankoraŭ povas rakonti pri tiu tiom interesa temo. Sed „L.E." ne havas por tio sufiĉe da loko. Kiu volas scii pli pri ĝi, li pristudu libron pri niaj minejoj.

Ĉu vi jam sparas por viziti nian kongreson? Ĝi okazos dum Pasko!

EEN WAARSCHUWING.

In de laatste tijd lezen we weer van beginnerscursussen, die de leerlingen helen op te leiden voor examen-A.

Dit is een propaganda-methode, die wij moeten ontraden. Door de cursisten de mogelijkheid van een examen in het vooruitzicht te stellen, bereidt men ze slechts een teleurstelling. Vinden de organisators van dergelijke cursussen het niet mooi genoeg, dat de gemiddelde leerling bij ijverige studie en oefening reeds na één jaar in staat is het brevet „lingve kapabla" te behalen? Met welke **nationale** taal is zulks het geval?

Het is in het algemeen niet mogelijk — onze ervaring op cursussen en examens heeft dit aangetoond — in vijf en twintig lessen de leerlingen zich datgene eigen te doen maken, wat voor het A-examen nodig is. Niet dat de eisen voor dit examen zo hoog zijn — dat zijn ze zeer zeker niet — maar de candidaat dient **enige geoefendheid** te bezitten in het mondeling en schriftelijk gebruik van de taal. En die geoefendheid kan hij nu eenmaal niet verwerven in een beginnerscursus, waar elke week nieuwe gramaticale regels zijn aandacht vragen en hij de taal nog niet kan overzien. Hij moet het geleerde nog verwerken, het moet nog zijn eigendom worden. Geregeld lezen en schrijven van de taal, zich oefenen met oude examenopgaven, spreken, **vooral spreken!** — dit alles moet de candidaten een zeker minimum van parate kennis verschaffen, waarmee zij met een redelijke kans op slagen voor de examen-commissie kunnen verschijnen. Het werkje „Examen doen, handleiding voor A- en B-candidaten" is door onze commissie zeker niet voor niets geschreven!

Nu kome men niet aandragen met de bewering, dat zo'n voorbereiding goed is voor mensen, met eenvoudige ontwikkeling, maar dat lui met M.U.L.O- of H.B.S.-opleiding best in een half jaar kunnen worden klaargestoomd. **Ook voor deze laatsten** is een half jaar oefening na de cursus niet overbodig gebleken. Natuurlijk zijn er uitzonderingen, doch uitzonderingen hebben van oudsher tot taak de regel te bevestigen. Terecht richten verschillende organisaties dan ook speciale cursussen in ter opleiding voor examen-A. Het bezit van het A-diploma betekent iets méér dan slechts een elementaire cursus te hebben gevolgd!

F. FAULHABER,
Voorz. Ned. Esp. examen-comm.

MENCIINDA KAMERADECO PER ESPERANTO.

Mia edzino, kiu antaŭ kelkaj jaroj pulmomalsanis, estis graveda. Ĉar ekzistas vakcino, kiu ŝirmas la etulon kontraŭ tiu malsano, kondiĉe ke ĝi estas injektata tuj post la naskiĝo, ni plurfoje petis al kuracisto prizorgi tion. Post multaj klopodoj li devis konfesi, ke tiu vakcino ne estis havebla. Bedaŭrinde, sed kion fari?

Tri semajnoj antaŭ la naskiĝo mi skribis al korespondanto en Danio, kiu plurfoje helpis la Nederlandanojn, i.a. perante la sendadon de nutraĵo al nia lando post la liberiĝo. Post ses tagoj venis respondo de lia edzino. Ŝi skribis: „Mia edzo estas en Ameriko, tial mi respondas. Mi petis eksportpermeson. Sendu al mi la adreson de via kuracisto. Mi faros ĉion, por bone kaj baldaŭ helpi vin."

Mi iris al la kuracisto, kiu levis la ŝultrojn kaj diris: „Ili certe ne akiros eksportpermeson, tamen vi sendu mian adreson".

Tion mi faris per telegramo kaj post dek tagoj li ricevis la vakcinon kaj krome ĉion, kio estas bezonata. La aldonitan esperantan leteron mi tradukis por la kuracisto, ĉar en tiu letero estis skribita la aplikmetodo.

Kelkajn tagojn poste nia filo naskiĝis kaj tuj estis injektata.

Kompreneble ni tuj informiĝis ĉe la k-dino kiom ni ŝuldas, sed ŝi respondis, ke ŝi postulas neniom kaj volonte aŭdos ion pri ni kaj nia filo.

Tial mia edzino kroĉtrikis tuketon, sed ne estas permesate forsendi ĝin eksterlanden. Feliĉe svedino estis en Haarlem kaj ŝi tuj bonvolis kunporti la tuketon Svedion por ĝin el tiu lando sendi al Danio. Jen du pruvoj pri kamaradeco per esperanto!

(El: Maten-Ruĝo; Haarlem.)

LUNEKLIPSO

je la 8a de decembro 1946.

Gravaj okazantaĵoj kaj ankaŭ okazontaĵoj absorbas preskaŭ ĉiom de niaj atento kaj interesiĝo. Ĉu ne estas iom absurde, en tia tempo, kia la nuna, peti iom de via atento por naturfenomeno, kiu cetere tiom ofte sin prezentas? Mi opinias, ke la homo ne vivu kaj ne povas vivi nur per pano, ke li de tempo al tempo sin deturnu de ĉio materia kaj interesiĝu pri io spirita.

Krome tiu-ĉi lun-eklipso promesas esti io tute aparta. Ĝi ĝentile okazos en la fruaj vesperhoroj, do ne forrabos iom de via nokto-ripozo. Ĝi komenciĝos.... sed, antaŭ ĉio mi klarigu iom al tiuj inter vi, kiuj neniam legis pri eklipso. Kio fakte estas eklipso kaj kio okazigas ĝin?

Vi kompreneble scias, ke nia tero estas planedo, kiu rondiras ĉirkaŭ la suno kaj ke la luno estas astro — „satelito" oni nomas ĝin — kiu rondiras ĉirkaŭ nia tero. Vi ankaŭ bone scias, ke la tero kaj la luno mem ne lumas, sed ricevas la lumon de la suno.

La luno moviĝas je distanco de meze 384.000 K.M. de la tero, kaj nia tero moviĝas je distanco de ĉ. 149.500.000 K.M. de la suno. Unu fojon en 29 tagoj la luno rondiras ĉirkaŭ la tero, do dum tiu-ĉi periodo la luno troviĝas unu fojon inter la tero kaj la suno. Tiam povas okazi suneklipso, ĉar la luno kvazaŭ „kovras" la sundiskon. Kial suneklipso ne okazas **regule** unu fojon en 29 tagoj, mi nun ne povas klarigi en la kadro de tiu-ĉi artikolo.

Alian fojon la tero troviĝas precize inter la suno kaj la luno. Tiam povas okazi luneklipso: la ombro de nia tero „falas" sur la lunon kaj forrabas al ĝi la sunlumon. Pro la sama kaŭzo luneklipso ne regule okazas unu fojon en 29 tagoj, kaj se ĝi okazas, ĝi ne ĉiam estas videbla por ni en Nederlando.

Sed nun venos bonega okazo por rigardi ĝin: **dimanĉon la 8an de decembro 1946** la spektaklo estos grandioza: la luneklipso estos tuta, bone videbla en Nederlando. La suno malleviĝos en la sudokcidento je 16 h. 29 min. (*), la luno leviĝos en la nordokcidento je 16 h. 17 min. kaj la eklipso — laŭ la teorio — komenciĝos je 16 h. 12 min., do 5 minutojn antaŭ la leviĝo de la luno. Tuj post la leviĝo, ni vidos la lunon ruĝkolora. Tiu-ĉi ruĝa koloro transiros al orango kaj flavo dum kiam la luno supreniras sur la ĉielo. Sed tiuj koloroj ne restas: je 17 h. 10 min. la eklipso komenciĝos por ni „amatoraj astronomoj". La luno eniras la kernombron de la tero: la malsupra rando de la luno komenciĝas griziĝi kaj iom post iom tiu-ĉi griza koloro absorbas la tutan lundiskon. Je 18 h. 19 min. la eklipso estos tuta kaj restos tia ĝis 19 h. 19 min. Dum plena horo la luno troviĝas en la ombro de la tero kaj je 19 h. 19 min. la grandioza spektaklo finiĝos por ni. Ĝi meritas vian atenton: la belegaj koloroj kaj kolorŝanĝiĝoj rekompencos vian penon! Se nur la dioj estos favoraj al ni kaj surprizas nin per sennuba ĉielo! W. Minke.

(*) Laŭ la tempo-reguligo nun valida MET t.e. mez-eŭropa tempo.

Esperanto-movado en Rumanio

La esp. movado en nia lando respegulas la evoluadon de la rumana demokracio mem. Ĝi ekfloris en 1907, tuj post la enmarŝo de nia lando en la epokon de liberalismo kaj industriiĝo. La tiamaj pioniroj de l' esperantismo sukcese laboregis por la disvastiĝo de la lingvo kaj progresema ideo Zamenhofa. Dank' al ili, la rumanaj kaj bulgaraj esperantistoj interrilatis kaj sukcesis eldoni komunan gazeton: „La Danubo".

La balkana milito en 1913 kaj la mondmilito 1914—1918 interrompis ilian agadon. En 1922 la esp. movado eniris gloran epokon propagandan, precipe per la kunlaborado de malnovaj samcelanoj el la teritorioj revenintaj al malnova reĝlando. Nia movado varbis tiam milojn kaj milojn da novaj kursanoj kaj la landajn kongresojn dum 5 sekvantaj jaroj, ĝis 1927, partoprenis ĉiam grandega amaso da entuziasmuloj. Post 1928, sub la influo de'l monda ekonomia krizo, la demokrata ĉielo rumana nubiĝis. Nenia kongreso plu povis okazi. La atmosfero fariĝis malfavora por ni: la movado komencis vegeti. La famaj rumanaj fervoraj propagandistoj, Pastro Andreo Ĉe, Tiberio Morariu, Praganu, Lucia Atias, Ionescu-Capatana, Gusta Solomonovici, unu post la alia forlasis patrolandon, alvokitaj al laboro eksterlanden, aŭ en internaciaj organizaĵoj. Kvankam ni, fervoraj restintaj samideanoj, laboradis en severa neŭtraleco, nia movado, kiel ĉia ajn progresema, internacia movado, estis malbone rigardata.

Kun la diktatoreca regado en nia lando, nia lingvo kaj ideo komencis esti konsiderata kiel kaŝita organizado de komunista partio. Kiam la teroro grandiĝis, nia prezidanto, H. Fiŝer-Galati, estis devinta forkuri en Cipromultaj samideadoj estis postsekvitaj. Ni nur kaŝe povis kunveni kaj la hejmo de bedaŭrinda estinta ĝenerala sektetario, H. Harabaĝiu, fariĝis amika ejo por la fervoraj malnovaj samcelanoj landaj kaj rifuĝintaj el eksterlando.

Post la historia dato de nia lando, la 23an de Aŭgusto 1944, la situacio tute ŝanĝiĝis. Tamen, pro ekonomiaj kaŭzoj, pro ankoraŭ malfavoraj cirkonstancoj, la movado ne povas ankoraŭ antaŭenmarŝi. Mankas la esp. junularo kaj novaj homoj, kiuj povus okupi la lokon de estintaj pioniroj. La malmultaj malnovaj samideanoj, kun grandaj streĉoj, — en cirkonstancoj malfavoraj, — spite mankon da monrimedoj kaj taŭga ejo, kunigis la malnovajn esperantistojn kaj grupojn, kaj kreis novajn en aliaj urboj.

Ni havas nun organizojn en 10 grandaj urboj, en 5 urbetoj kaj disaj grupetoj en diversaj vilaĝoj, — poste izoluloj kiuj laboras nun por fari lokajn organizojn.

Bedaŭrinde ni havas nenian apogon ŝtatan aŭ de ia entuziasmulo monhavanta — kiel iam. Ĉion kion ni faris ĝis nun, estis per la solaj streĉoj materiaj de sindonaj malnovaj samideanoj. Apogon moralan ni havis, koncerne ejon por kursoj, de la Eduka Ministrejo; liberiĝo de taksoj por propagandiloj, de la Financa Ministrejo; favoran rekomendon de Generala Labora Konfederacio por sindikatoj kaj ties organizoj.

En la tuta lando ni sukcesis lasttempe aranĝi nun proksimume 25 novajn kursojn. Sub nia gvidado estiĝis aparta Laborista Esperantista Grupo en la ĉefurbo.

Oni estus povinta fari en ĉi tiu mallonga tempo pli multon, sed pro manko de plimulte da sindonaj malnovaj esperantistoj, la tuta laboro sin apogas nur je kelkaj malnovaj fervoraj pioniroj. Ni klarigas eĉ ĉi tiun situacion per la fakto, ke ĉiuj niaj bonaj samideanoj estas ankaŭ en diversaj politikaj organizoj, kiuj postulas de ili la tutan liberan tempon. Ni ne devas forgesi, ke en nia lando ne ankoraŭ malaperis la restaĵoj de l'faŝismo, — ni devas ankoraŭ lukti kun mallumo — ni havas ankoraŭ ĉ 75% da analfabetoj — kaj la postsekvoj de la kontraŭdemokrataj kaj diktatorecaj registaroj. Neforgeseble estas, ke eĉ post la 23a de Aŭgusto, nia rondo havis denove perdon: la 24an de Februaro 1945 — je la ordono de tiama registaro — inter aliaj 9 viktimoj oni mortpafis ankaŭ unu el niaj bonaj malnovaj samcelanoj: Constantin Beu.

Ni faras nun la unuajn paŝojn en vera demokrata vivo, kiu plifaciligos nian esperplenan laboron. Ni atendas novajn balotojn — la unuajn post la liberiĝo de nia lando. Oni devas fari unue ĉiujn streĉojn, por ke la popola voĉdono dum aŭtuno estu sukceso de la vera demokracio. Ni ĉiuj kunhelpas al demokrata plugado de la rumana tero, kiu samtempe kreskebligos la esperantistan semaĵon.

Antaŭ vi, la reprezentantoj de ĉefaj balkanaj organizoj, la Rumana Esperantista Societo prezentas tiun raporton, por esti direktiĝilo je balkana esperantista kunlaborado.

Ni, la rumana delegitaro, havas la mandaton reveni hejmen kun la decido pri fondo de forta Balkana Esperantista Federacio.

Vivu la kunlaborado inter la balkanaj esperantistaj organizoj!

(El: Informilo de R.E.S.)

S.A.T. EN DE NATIONALE TALEN.

In „Nederlanda Katholiko" is een polemiek gaande over het organisatieleven en het gebruik van Esperanto. Hieruit ontwaren wij, dat het bij onze katholieke medestrijders geen gewoonte is om Esperanto te spreken in hun bijeenkomsten en jaarvergaderingen. Een inzender, uit het goede hout gesneden en volbloed idealist, wraakt dit terecht. Inderdaad, als men niet in de gebruikelijke bijeenkomsten het tot een gewoonte maakt, mede ter beoefening, in het Esperanto te converseren, zal men nimmer geoefende en geroutineerde Esperantisten kweken. Want het is nog niet zó, dat van een intens internationaal verkeer van Esperantisten gesproken kan worden, behalve dan in de correspondentie — en dit wel zeer uitgebreid — en door middel van de Esperantopers en literatuur. Maar eerst het gesproken woord brengt de taal tot leven.

Wel vinden er geregeld, behoudens onderbreking door de oorlog, internationale congressen plaats en van tijd tot tijd heeft men de gelegenheid buitenlanders te ontmoeten of te horen. Men mene nochtans niet, dat zulks voldoende is om de nodige bekwaamheid op te doen in het hanteren en beluisteren van de taal.

Deze enkele opmerkingen moeten ons even van het hart, nademaal ons in een noot van den bondsvoorzitter van N.K. een onjuiste opmerking opvalt, welke tot legendevorming aanleiding kan geven en onze beweging tot schade zijn.

„Esperanto", zegt de N.K.-voorzitter, „is voor internationaal gebruik. Een zakelijke bijeenkomst houdt men algemeen in de nationale taal. Alleen *de aanhangers van S.A.T., die de verwijdering der nationale talen voorstaan,* spreken bij voorkeur steeds Esperanto. Wij doen dit tot heden, en juist met instemming van onze beste esperantisten, niet".

Met deze bewering wordt min of meer de inzender afgemaakt en bij de verkeerde soort esperantisten ingedeeld. Immers, alleen de aanhangers van S.A.T. spreken bij voorkeur steeds Esperanto. Maar die proberen dan ook hun moedertaal uit te bannen. Laat men toch zulke domme en schadelijke argumentatie achterwege laten, als ze niet bedoeld is om kwaad te spreken.

Alle officiële bijeenkomsten van onze F.L.E., zijn congressen, bondsraad- bestuursvergaderingen etc. worden gehouden in het Esperanto en wel van oudsher, toen er zelfs nog geen sprake was van een belangrijk aantal aanhangers van S.A.T. in onze beweging. Insgelijks is dat, in velerlei opzicht, het geval bij onze afdelingen en andere instanties. Dit heeft niets te maken met enige ideologie van S.A.T. of zijn aanhangers. Deze aanhang telt ten hoogste een derde van die van onze bond F.L.E. Ten opzichte van diens houding terzake het gebruiken van Esperanto hebben S.A.T.-anoj geen andere invloed, dan die der overige leden. Wij zouden in deze kunnen spreken van traditie en wel een goede traditie, welke ook bij anderen dan arbeiders-esperantisten leeft en in ere wordt gehouden. Ware dat niet zo, het Esperanto zou zich nimmer hebben verbreid.

Het op alle mogelijke wijzen in practijk brengen van Esperanto is de plicht van iederen Esperantist. Eerst wanneer Esperanto volledig de functie van internationale taal vervult, kan men zich daarvan ontslagen achten.

De theoretische vraag of dan de nationale talen zullen verdwijnen komt hier niet in het geding. Zij die hun moedertaal verleerd waren of deze nimmer goed hadden geleerd, hebben deze zelfs beter leren gebruiken door de kennis welke zij van Esperanto opdeden.

Met het feit, dat er aanhangers van S.A.T. zijn, die de wenselijkheid van de verdwijning der nationale talen beogen — daarover later nog eens — heeft het practisch gebruik van Esperanto op onze bijeenkomsten niet te maken.

Wij zijn het volkomen met den polemist in N.K. eens, dat wij geen prijs kunnen stellen op hen, die in Esperanto slechts een technisch hulpmiddel zien. Inderdaad is het niet slechts het stuk taaltechniek, dat ons bij het spreken en schrijven en lezen van Esperanto in vervoering brengt. Of de N.K.-voorzitter nu zijn geloofsgenoot afkeurenderwijs tot een aanhanger van de „interna ideo" of „homaranisme", stempelt, zijn opponent voelt terecht in het Esperanto een „isme", dat hem bezielt, dat hem tot een ijverig en idealistisch propagandist doet zijn.

N.K. houde zulke ijveraars in ere, en make ze niet verdacht ten nadele van eigen en ons aller zaak. Te dien aanzien zij den N.K.-voorzitter de lezing aanbevolen van „Flandra Katoliko" van Sept.-Oct. '46, waarin een uitstekend propaganda-artikel men titels leest als „Idealisten voor!" en „Esperanto een verheven ideaal".

20-a KONGRESO DE S.A.T.

La 20-a SAT-kongreso okazos de 2—7 Aŭgusto 1947 en AARHUS (Danio)! Sendube multaj gek-doj, kiuj dum la longaj militaj jaroj sopiris rekonstrui la rilatojn kun siaj amikoj trans la limoj, kun ĝojo legos ĉi tiun komunikon. Post sep mallumaj jaroj en 1947 do ree laboristaj esperantistoj kunvenos en internacia kongreso.

La situacio en la internacia trafiko ankoraŭ tute ne estas normala, ni scias, sed espereble tio iom post iom pliboniĝos. Ĉiuokaze ni jam nun esploras la plej malmultekostan vojaĝmanieron al Aarhus.

Gek-doj, en 1939 ni spertis, ke la danaj kamaradoj povas bonege organizi internacian kongreson. Ni helpu ilin per frua aliĝo. Eĉ se vi ne jam estas tute certa, ĉu vi povos efektiviĝi vian intencon ĉeesti la 20-an SAT-kongreson, vi tamen jam aliĝu kaj pagu vian kongreskotizon. Se eventuale vi ne povos efektive iri, nu vi almenaŭ finance helpis en la sukceso de la kongreso!

La kongreskotizo estas: Por SAT-anoj *f* 7.80 por ne-SAT-anoj *f* 9.60. Tiuj, kiuj aliĝos antaŭ la 1-a de junio 1947 pagos nur: *f* 6.— por SAT-anoj kaj *f* 7.80 por ne-SAT-anoj. Oni povas aliĝi ĉe k-do C. van Essen, Floretstr. 10, Rotterdam-Zuid, al kiu vi ankaŭ povas pagi vian kongreskotizon (per poŝtmandato).

Gek-doj, unu el la plej bonaj manieroj por praktiki Esperanton estas la vizito al internacia kongreso. Ĉeestu la unuan postmilitan kongreson de S.A.T. Aliĝu tuj! *C. v. E.*

BESTUURS MEDEDELINGEN

VACATURE.
Onze bestuurder k-do de Vries heeft op advies van zijn arts zijn werkzaamheden in ons bestuur moeten opgeven. Distrikt Amsterdam is verzocht in de vacature te voorzien.

RADIO.
Op 14 Dec. a.s. 16.25—16.40 is onze uitzending voor de Vara, gewijd aan dr. Zamenhof. Spreker: W. F. Kruit. Declamatie: A. L. de Bruyn.

INTERKONTAKTILO.
Wij verzoeken afdelingen en districten thans zo spoedig mogelijk de in onze Interkontaktilo van October gevraagde gegevens te verstrekken.

BETALINGEN LIBRO-SERVO.
De leden worden verzocht hun betalingen vóór 31 December te doen. Het overzicht wordt daardoor vergemakkelijkt, en er is minder tijd nodig voor de afsluiting der rekeningen.

CONTRIBUTIEFACTUREN 3e KWARTAAL 1946.
De contributiefacturen over de maanden Juli, Augustus en September zullen nog door den bondspenningmeester verzonden worden.
Daar enkele districten, reeds voor de betaling der contributie, over dit kwartaal een regeling troffen met de betrokken afdelingen, worden de contributiefacturen voor deze afdelingen aan hun district toegezonden. Voor zover afdelingen uit deze districten aan den bondspenningmeester betaald hebben, wordt dit op de facturen vermeld.

KISTEN GEVRAAGD.
Welk lid-timmerman kan ons een aanbieding doen voor levering van 2 stevige houten kisten, ongeveer 50 cm. lang, 35 cm. breed en 35 cm. hoog, afgedekt met een scharnierend deksel, voorzien van een stevig slot? Deze kisten moeten dienen voor de verzending van de door ons in te richten reizende bibliotheken.

K-do de Vries forlasis la estraron.
Subite trafis nin la informo, ke nia Asocia estrarano Foeke de Vries, pro sia malboniĝinta sanstato kaj sekve de konsilo de kuracisto, sentas sin devigata eksiĝi el nia estraro, ĉar li bezonas almenaŭ kelkajn monatojn por ripozi. Estas grava domaĝo, ĉar de Vries okupis sin per la propaganda kaj gazetara servo, fako kiun li ŝatis kaj kiun li klopodis pli kaj pli perfektigi. La amasiĝo de la laboroj certe trafis liajn nervojn. Ni perdas en li helpopretan kolegon, kaj nia asocio malfacile anstataŭeblan estraranon. Jam antaŭ la milito k-do de Vries eniris la estraron kaj jam dum la milito li apartenis al la kunlaborantoj por restarigo de nia organizo.
Ni esperu, ke la ripozo efikos baldaŭan resanigon, por ke li estonte denove, laŭ siaj fortoj, povu kunlabori en nia de li tiom ŝatata movado.

EL LA ESTRARKUNVENOJ.
Konciza raporto pri kelkaj sinsekvaj kunvenoj. Ni klopodis aperigi en L.E. la programon pri Esperanto-elsendoj de diveresaj Radio-stacioj, sed malsukcesis, ĉar la koncernataj stacioj ne respondas niajn petojn. Transpreno el aliaj, internaciaj gazetoj ne kontentigas ĉar la elsendoj ofte ne okazas laŭ la antaŭe fiksitaj programoj. La adresilo kun platetoj estas pretaj; la anaro do povos baldaŭ denove atendi L.E. individue. Akceptita estis propono por fondi Asocian bibliotekon. Kun Ĉeho, Pelsman, ni korespondas pri prelegvojaĝo en Nederlando. N.C.K.E. akceptis proponojn niajn pri komerca adresaro kaj pri raporto koncerne la Esperanto-movadon en Nederlando. Por la ekzamenoj estas kompilata speciala ekzamena Krestomatio. K-do van Haren vizitis Heerlen por ordigi aferojn koncerne nian estontan Kongreson. Novaj libroj estontece estos eldonataj sub la nomoj de nia Asocio kaj S.A.T.
Laŭ kuracista ordono k-do de Vries devos eksiĝi el nia Estraro, pro kio ni bezonos anstataŭanton kaj eble kelkajn helpantojn. La Asocio denove aliĝis al la Ned. Jeugd Herberg Centrale, kio signifas, ke nia asocio rajtas uzi tiujn domojn i.a. por semajnfinoj. Eble precipe nia Junular-Movado povos profiti tion. Momente ni havas 1100 F.L.E. geamikojn, kiuj kontribuas pli ol 500 guldenojn. (Kial ne ĉiu sekcio jam anoncis la rikolton?). La Estraro okupis sin pri la donacita partituro de nia sveda k-do Rosell, sed ĉi afero ankoraŭ ne solviĝis. Pro la nuntempaj altaj kostoj, ni povos liveri kromnumerojn de L.E. nur se oni pagas ilin. Kun starigota Esperanto-instanco, nur por fervojistoj, ni momente interrilatas, ĉar en la estinteco la fakaj grupoj nin ne kontentigis. D.K.

INSTRUA SERVO F.L.E.

Er kunnen nog deelnemers ingeschreven worden voor onze schriftelijke cursussen.
Beginnerscursus: 30 wekelijkse lessen met gratis leerboek en woordenboekje. Totaal f 10.—.
A-Cursus: 10 maandelijkse lessen. Voor leden van de Bond van Arb. Esp. F.L.E. f 7.50. Niet-leden f 12.50.
B-Cursus: 12 maandelijkse lessen. Voor leden f 10.— en niet -leden f 15.—. Voor A en B plus eventueel benodigde boeken.

DE LA GAZETARSERVO

En la kvin monatoj, de majo ĝis oktobro, multaj gazetoj enpresigis ion pri nia movado. Jen sekvas la listo. (sen mencio = 1 ×).
A. G. T. Nieuws; Amersfoortsche Courant 3 ×; Amersfoortsch Dagblad; Bellamy-Nieuws 3 ×; Bilthovensche Courant; Blauwe Schakels, regula rubriko; Dagblad voor Amersfoort; Deventer Courant; Eindhovensch Dagblad; Geldersch Dagblad; De Gids; Grafisch Bedrijf; Hengelosch Dagblad 3 ×; Kennemer Koerier 5 ×; Mededelingen (I.V.A.O.); Nieuw Spoor; Nieuw Utrechtsch Dagblad; Schager Courant; Ons Orgaan (de la ministoj); Ons Orgaan (EVC) regula rubriko; Op Korte Golf; De Opstanding; Paraat 2 ×; Het Parool 3 ×; Prov. Zeeuwsche Courant 2 ×; Reflector; Rivierenwijk, regula rubriko; Rotterd. Nieuwsblad; Het Schoolblad; De Schoolknuppel, regula rubriko; Spartacus; De Stampert; De Tempelier, regula rubriko; Trouw; Twentsche Courant; De Typhoon 4 ×; De Uitkijk 1 ×; Utrechtsch Katholiek Dagblad 1 ×; Utrechtsch Nieuwsblad; De Vakbeweging (anonco); Het Veilig Spoor; De Vlam; Volksonderwijs; De Vrije Socialist, regula rubriko; Vrije Twentsche en Achterhoeksche Courant 6 ×; Het Vrije Volk 9 ×; De Waarheid 30 ×; Werkend Nederland; W.K.F. Nieuws; De Zaanstreek; Zwolsche Courant. fdv.

NOVAJ PROPAGANDILOJ.
De nia membro W. Borsje el Rotterdam, ni ricevis jam antaŭ longe kelkajn skizojn esperantigitajn pri la rekonstruo de Rotterdam. Ĉar ili tre plaĉis al ni, ni petis al Borsje ĉu estos eble havigi ion tian por nia propagando. Tuj k-do Borsje entuziasmiĝis kaj pretiĝis belegan materialon por ekspozicioj. Bedaŭrinde la tabuloj estas tro grandaj kaj multkostaj por aldoni al niaj ekspozicio-skatoloj. Tial ni uzis tion en ekspozicio de Amsterdam 3a. Tie ĝi altiris la atenton de ĉiuj vizitantoj. Kaj per tiu materialo ni povis fari bonegan propagandon. Ni esperas uzi la materialon en eventuala ekspozicio en Heerlen dum nia sekvontjara kongreso. De ĉi tiu loko ni kore dankas k-don Borsje pro lia sindonemo kaj laboremo por nia lingvo.
Nia sekcio Enschede okaze de la tridekjara ekzistado eldonis gazeton propagandan en 10.000 ekz. Bonega enhavo, verkita de multaj konataj personoj. Inter la kunlaborantoj ni trovis la nomojn de: la Enschedea skabeno por Instruado S. de Jong; Inspektoro de la elementa Instruado J. A. Sellenraad; la Honora Prezidanto de nia Asocio F. Faulhaber; Koos Vorrink; Edo Bergsma, iama urbestro de Enschede.
Nia sekcio sukcesis en la gazeto turni sin al ĉiuj, al kiuj ni kutimas direkti nian propagandon. Ni gratulas nian sekcion, ke eblis al ĝi aperigi tiom bonan propagandilon. fdv.

RECENCO.
Relativisme en Dialektiek. Schema ener filosofisch-sociologische grondslagenleer door G. Mannoury. Uitg. F. G. Kroonder, Bussum.
Een wetenschappelijk werk, waarvan de beoordeling buiten onze taak en onze bevoegdheid ligt. Wij vermelden het dan ook alleen, omdat aan deze studie een resumé is toegevoegd in Esperanto, waarmee de schrijver bewijst de grote waarde te begrijpen van het Esperanto voor de wetenschap, F.F.

ANONCOJ.
Esperantista Societo „Libereco" V. Glavaci-Vraĉansko, Bulgario, deziras personan kaj kolektivan korespondadon kun la tuta mondo pri ĉiuj temoj. Ivan Dimov.

—

Gustav Bjorlin, Nordhemsgatan 44B, Goteborg (Svedio) deziras korespondi pri ŝakludo.

—

Ŝakludanto deziras ludi ŝakon poŝtkarte. Elektu blankan kaj sendu la unuan movon al s-ro Gosta Larsson, Hjalmar Brantingsgatan 21, Goteborg, Svedio.

La N.I.R. aranĝis Esperanto-Kurson.
Montriĝu granda intereso ankaŭ en Nederlando! Nia klopodo bezonegas tiun helpon por esti definitiva! Nederlandlingvanoj skribu en nederlanda lingvo al N.I.R. Eug. Flageyplein, Elsene-Brussel.

GOUDA.
19 Dec. 7.30 h. en la lerneja salono Parolado de J. K. Scheepen: Vivo de Dr. Zamenhof kaj la interna ideo.

 EL LA SEKCIOJ

SEKCIO: AMERSFOORT.

La 4an de novembro parolis k-do v. Haren el Amsterdam pri „La certeco de Nia Idealo". Estis tre klara kaj instrua parolado. Niaj konversacio-vesperoj estas lernigaj dum la lasta tempo. La vizitado estas kontentiga kvankam forrestas ankoraŭ multaj geanoj. Al ili ni forte instigas: vizitu ĉiun lundvesperon „Het Volksgebouw". P. Poort—Procee.

SEKCIO: SCHAGEN. „Kuraĝe Antaŭen".

Sekr.: Laurierstraat E 24.

La konversacio-vesperoj okazis ĉiun merkred-vesperon je la 7½ ĉe gek-doj Joon, Noord A 31.

Nia prez. Cor Joon kompilos interesan programon kaj lia edzino zorgas por bongusta taso da teo. Do gek.-doj sekciaj venu, venu ĉiuj; ankaŭ aliaj kaj **eksterlandaj Esperantistoj** estos ĉiam kore bonvenaj ĉe ni.

Dum la verda monato ni multe propagandis per anoncoj kaj artikoletoj en la lokaj gazetoj, per flugfolietoj, murafiŝoj, en festgvidilo de — kaj dum la granda ekspozicio en Schagen. Sed malgraŭ tio ĉi, neniu anoncis sin por nia komencakurso. Tial k-do J. W. — kiu preskaŭ tute resaniĝis — faris hejmvizitadon kaj varbis du dek gekursanojn por la kursoj en la O. L. lernejo. Jan Winkel.

SEKCIO: UTRECHT.

La inerteco de nia sekcio superis la en Utrecht normalan grandecon, preskaŭ ne jam antaŭe spertitan. Nia tuta „verda monato" malsukcesis. La rezulto de niaj anoncoj kaj flugfolioj estas nur kelkaj kursanoj. Tion kaŭzis ne nur la Utrechtanaro. Du gravaj funkciuloj en la estraro havis profesion kaj laborojn, kiuj postulas ilian tutan tempon. Tria k-do laciĝis kaj la ceteraj ne kuraĝis ekpreni la direktilon de nia sekcio. La ceteraj ne rajtas plendi, ĉar ili ne volas akcepti funkcion en la estraro, escepte de unu k-do. Necesas, ke kelkaj anoj decidu, ke tiu hontinda sinteno ĉesu. Ni bezonas fervorajn k-dojn kaj k-dinojn, kiuj daŭre volas okupi sin pri nia movado. Vi ne toleru, ke postenoj estas „okupataj" de k-doj kiuj, kiel subskribinto, ne povas dediĉi sian tutan tempon kaj energion al nia bela movado. Ĉu en Utrecht ne estas tiaj k-doj? Ĉu ĉe ni ne estas tiaj fanatiketaj laboristaj esperantistoj kies vivo estas plenigata de nia idealo? Ĉu ne eblas eduki tiajn valoregajn funkciulojn kiaj troviĝas en aliaj sekcioj? Gek-doj, konsciiĝu pri via celkonscia konvinko kiel laborist-esperantisto. Ne lasu vin delogi de nebulaj, nepraktikaj idealoj. Laboru kaj batalu por esperanto pro pli alta celo, la Socialismo! H. A. van Dijk.

SEKCIO: WILLEBROEK.

Sekr.: Appeldonkweg 37.

La verda monato pasis. Ni propagandis ĉie, kie ni povis kaj kun sukceso. Unue mi dankas la komunuman estraron de Willebroek, kiu disponigas al ni salonon por nia kurso en la knablernejo. Ĝi okazos ĉiun dimanĉon je la 10 h. ĝis la 12a. Al la kursanoj mi diras: Venu regule kaj faru viajn taskojn, por ke vi post la kurso fariĝu membro de nia granda Esperanta familio. Al la malnovaj membroj: vizitu regule la konversaciojn, kiuj okazos ĉiun merkredon je la 19.30 h.

Nia sekcio arangos letervesperon. Anonceto jam aperis en Sennaciulo. Ĉiu faru sian taskon. Cesar Daelemans.

SEKCIO: ZAANDAM. „Antaŭen".

Sekr.: Schubertstraat 18.

Kiel fino de la Verda Monato ni okazigis festan kunvenon, kiu bone sukcesis, precipe ankaŭ dank' al la kunlaboro de la amsterdamaj „Verdaj Steloj" sub gvidado de k-do Barbiers. Ĉeestis ± 200 personoj *inter kiuj kelkaj komunumestraranoj kaj pluraj instruistoj.* La urbestro, mr. J. in 't Veld, sciigis al ni, ke li pro okupeco ne povis ĉeesti, sed ke ni povas kalkuli je lia subteno por niaj klopodoj enkonduki Esperanton en la lernejo. Pro la propagando diversspecaj unuiĝoj organizis kursojn gvidataj de niaj membroj. En la popol-universitato partoprenas multaj, malgraŭ ke la kursmono estas sufiĉe alta.

Bedaŭrinde foriras pro tranloĝiĝo du el niaj fidelaj membroj, nome k-do Huysman, la loka libro-servanto kaj k-do Brinkman, iama kasisto. Ili ambaŭ helpis fortiĝi nian sekcion kaj tial meritas nian dankon. Feliĉe ni dum nia propagando bonvenigis diversajn novajn membrojn. Al kdoj Schoen kaj Breeuwer, kiuj jam longtempe estas en la malsanulejo kaj multe interesiĝas pri la bonstato de nia movado, ni sendis kaŭze de la festvespero frukto-korbon.

Niajn konversacivesperojn pli multe da anoj partoprenu. Ĉiuj venu *la 4an de decembro* je la 8a horo al Oostzijde 59.

Merkredvesperon *da 18an de dec.* k-do Brondijk pritraktos gramatikajn malfacilajojn. Anoj, kiuj havas problemojn, sendu ilin antaŭ la 15a al li, P. L. Takstraat 32, aŭ al ni.

SEKCIO: ZUILEN.

En la verda monato nia sekcio aranĝis ekspozicion, kiu plene sukcesis.

La materialo estis belege aranĝita.

Dum la malfermo ĉeestis 6 jurnalistoj, unu presfotografo kaj delegitoj de diversaj organizoj. Proks. 400 personoj vizitis nian ekspozicion. En tri jurnaloj oni presigis sufiĉe grandan artikolon pri ĝi; en la „Utrechts Nieuwsblad" eĉ sur fronta paĝo kun foto de la malfermo.La rezultato estas kurso kun **25 kursanoj** kaj du novaj anoj.

Ankaŭ niaj anoj en Maarssen fervore propagandis, kune kun kelkaj katolikaj esperantistoj. Ili enskribis ankaŭ **25 kursanojn.**

Je nia granda ĝojo ni konstatis, ke preskaŭ ĉiuj anoj partoprenis kaj propagandis dum la verda monato.

Karaj Gekamaradoj, nome de la estraro, koran dankon pro via fervora laboro, kiun vi faris por la disvastiĝo de nia idealo.

Ni daŭrigu. J. J. Lamordus, sekr.

 EL LA DISTRIKTOJ

DISTR.: AMSTERDAM.

Sekr.: Pieter Aertszstraat 83.

Zamenhoffesto okazos la *21an decembro* en „de Leeuw", Valkenburgerstraat 149.Kunlaboros la „Verda Kabareto" kun nova programo. Originalaj skeĉoj. La salono estu plenplena. Ankaŭ komencantoj venu!

Aĉetu enirkarton ĉe via sekcio.

DISTR.: NORDHOLANDO.

Sekr.: C. Joon, Noord A 31, Schagen.

Venkis en la verda konkuro la loko *Oosthuizen,* sur geografia karto preskaŭ netrovebla! Tie loĝas 2 ĝeneralaj anoj de nia F.L.E., kiuj atingis ĉi-jare:

Elementan kurson kun 21 gelernantoj

kaj krome:

instruon de Esperanto en la publika lernejo en la superaj klasoj en la ordinaraj lernhoroj al 25 *infanoj.*

DISTR. LIMBURG.

La 27an de Oktobro okazis la distrikta kunveno. La ĉefpunkto, kiun ni pritraktis, estis la Zamenhofa naskiĝtago, kiun ni volas festi distrikte. Ni decidis festi ĝin en Heerlen. Teatrajo kaj deklamajoj por la festo estas pristudataj, kaj muzikon ni ankaŭ jam havas, ĉar k-do Willems, kiu estas muzikisto, zorgis por tio. Unuvorte: ĝi promesas sukceson!

La distrikta gazeto ankoraŭ ne povas aperi, pro manko de materialo. La sekr.

S.A.T. RONDOJ.

AMERSFORTO.

Nia rondo nun nombras 19-anojn.

Dimanĉe la 27an de oktobro, okazis kunveno, ĉe k-do van Houten. Ĉeestis nur 6 anoj, eble pro la malbona vetero. Diversaj temoj estas priparolitaj. La Sekretario S. v. Houten.

AMSTERDAMO.

Dimanĉon la *29an de dec.* parolados k-do W. F. Kruit pri „Internacia Movado" en „Lange Pier", Pieter Aertszstraat 106.